

“BLUE FARMING” IN DE EUROPESE GREEN DEAL

EEN NIEUWE STRATEGISCHE VISIE VOOR DUURZAME AQUACULTUURPRODUCTIE EN CONSUMPTIE IN DE EUROPESE UNIE

WAAROM IS AQUACULTUUR BELANGRIJK VOOR U?

Wist u dat wereldwijd meer dan de helft van de vis en ander aquatisch voedsel voor menselijke consumptie afkomstig is uit aquacultuur? Geen enkele voedselproductiesector in de wereld is de afgelopen decennia sneller gegroeid dan die van het kweken van vis en schaal- en schelpdieren (aquacultuur). Deze groei zal naar verwachting nog toenemen.

Wat zijn de voordelen van aquacultuur?

Wanneer er op duurzame wijze aan aquacultuur wordt gedaan, kan deze vorm van voedselproductie helpen bij het oplossen van enkele van de meest urgente problemen van onze tijd.

- Aquacultuur levert voedzaam en divers voedsel aan een groeiende wereldbevolking.
- Aquacultuur vermindert de noodzaak om meer wilde vis te vangen om aan de toenemende vraag naar vis te voldoen. Op die manier draagt aquacultuur bij tot de instandhouding van de visbestanden.
- Aquacultuur voorziet in verse en lokale voedingsmiddelen.
- De aquacultuursector produceert voedingsmiddelen en diervoeders die een lagere klimaat- en milieu-impact hebben dan andere takken van de landbouw.
- Aquacultuur zorgt voor broodnodige banen in kust- en plattelandsgemeenschappen, ook in de meest afgelegen gebieden.
- Bepaalde soorten aquacultuur dragen bij tot het behoud van ecosystemen en biodiversiteit.

Vis en schaal- en schelpdieren en algen zijn niet alleen goede bronnen van eiwitten, ze bevatten ook een aantal andere voedingsstoffen, waaronder micronutriënten zoals vitamine D en B, selenium, jodium, zink, ijzer en kalium. Met name de lange-keten omega 3-vetzuren hebben belangrijke gunstige effecten op de menselijke gezondheid en kunnen helpen ziekten te voorkomen.

© Győző Fent

AQUACULTUUR IN DE EUROPESE UNIE

Ondanks alle voordelen zijn de aquacultuurproductie en -consumptie in de Europese Unie (EU) niet in hetzelfde tempo gegroeid als in andere delen van de wereld. Van de totale consumptie van vis en zeevruchten door de gemiddelde EU-burger was in 2018 slechts 25 % afkomstig uit aquacultuur. De aquacultuurproductie in de EU was in dat jaar goed voor slechts 10 % van de in de EU geconsumeerde zeevruchten en vertegenwoordigde minder dan 2 % van de wereldproductie.

De aquacultuurproductie in de EU is grotendeels (voor bijna 70 %) geconcentreerd in vier lidstaten (Spanje, Frankrijk, Italië en Griekenland). Uitgesplitst naar soorten bestaat meer dan de helft van de aquacultuurproductie uit schaal- en schelpdieren, terwijl zeevissen en zoetwatervissen elk ongeveer 20 % van het totale volume voor hun rekening nemen. Het overgrote deel van de EU-productie bestaat uit forellen, zeebrasems, zeebaarzen, karpers, oesters, mosselen en andere schaal- en schelpdieren.

Dit betekent dat er nog veel potentieel is voor verdere groei en voor diversificatie op het gebied van producerende landen en gekweekte soorten. Aquacultuur kan consumenten in de EU voorzien van een nog grotere diversiteit aan gezonde en duurzame voedingsmiddelen, waaronder producten die op grotere schaal in andere regio's van de wereld worden geconsumeerd, bijvoorbeeld algen of ongewervelde dieren zoals zee-egels.

De aquacultuursector van de EU telt naar schatting 15 000 bedrijven. De overgrote meerderheid daarvan zijn

© Ministry of Regional Development/Antonin Kapraň, 2018

micro-ondernemingen met minder dan tien werknemers. Het totale aantal personen dat in de aquacultuur werkt, ligt in de buurt van 70 000 (cijfers van 2018). Deze micro-ondernemingen zijn doorgaans familiebedrijven en gebruiken veelal extensieve productiemethoden en systemen.

De EU is sterk afhankelijk van geïmporteerde aquatische levensmiddelen. De EU importeert meer dan 70 % van de vis en zeevruchten die in de EU worden geconsumeerd. Daarom is het belangrijk om de verdere groei en diversificatie van de aquacultuurproductie in de EU te ondersteunen, op een wijze die het milieu beschermt en leidt tot meer banen en economische ontwikkeling in kust- en plattelandsgebieden.

HOE WORDT DE AQUACULTUUR IN DE EU ONTWIKKELD?

© JUAN CARLOS MUNOZ via Adobe Stock

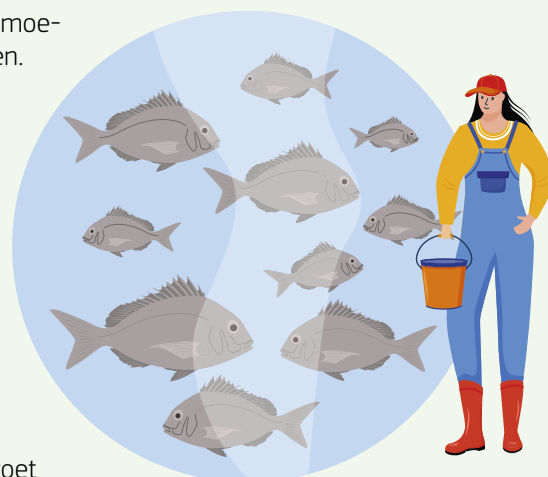
Al in 2013 hebben de **EU en haar lidstaten** zich ten doel gesteld om de aquacultuur in de Europese Unie te ontwikkelen op een manier die de **economische, sociale en ecologische duurzaamheid ervan waarborgt**. Aquacultuur is een complexe activiteit die veel aspecten omvat, zoals het gebruik van ruimte en water, de gezondheid en het welzijn van de gekweekte dieren, en de veiligheid van producten die in het kweekproces worden gebruikt (zoals diervoeders of veterinaire behandelingen) voor het milieu en voor de menselijke gezondheid. Voor het beheer van deze aspecten bestaat er reeds een uitgebreide verzameling EU-wetgeving waaraan aquacultuurproducenten moeten voldoen. Daarnaast bevordert specifieke wetgeving voor biologische productie – door middel van certificering en etikettering – aquacultuur die voldoet aan strengere productievereisten ten aanzien van milieueffecten, dierenwelzijn en een beperkt en gereguleerd gebruik van inputs.

© Hellenic Aquaculture Producers Organization (HAPO)

WELKE REGELS MOETEN AQUACULTUURPRODUCENTEN IN DE EU VOLGEN VOORDAT HUN PRODUCTEN UW BORD BEREIKEN?

- ✔ Voordat aquacultuurproducenten hun activiteiten kunnen ontplooiën, moeten zij een vergunning aanvragen bij de bevoegde nationale autoriteiten. Bij het beoordelen van die aanvraag controleren de autoriteiten of de voorgestelde locatie geschikt is en wat de effecten op het milieu zullen zijn. Erkende aquacultuurbedrijven moeten hun impact op het milieu voortdurend blijven meten.
- ✔ Om de gezondheid van de consumenten te beschermen, moeten aquacultuurproducenten strikte regels inzake voedselhygiëne en diergezondheid naleven. Zij mogen alleen toegelaten en gecontroleerde diervoeders gebruiken.
- ✔ Om het milieu te beschermen, mogen producenten alleen toegelaten diervoeders, schoonmaakmiddelen en geneesmiddelen gebruiken.
- ✔ Aquacultuurproducenten hebben een vergunning nodig alvorens zee- of zoet water te gebruiken in de kwekerij. Wanneer zij het water teruglozen in het milieu, mag de toestand van het waterlichaam niet verslechteren.
- ✔ Daarnaast hebben aquacultuurproducenten verplichtingen op het gebied van diergezondheid. Hun inrichtingen moeten worden geregistreerd of goedgekeurd door de sanitaire autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor diergezondheid, en zowel de producent als deze autoriteiten zijn verplicht om mogelijke ziekten te monitoren. Aquacultuurproducenten hebben ook de verplichting om verschillende registers bij te houden, waaronder registers voor het aantal dieren dat het bedrijf binnenkomt en verlaat, en het aantal sterfgevallen. Ook moeten zij een register bijhouden van de maatregelen die zij nemen om elk risico op ziekten te voorkomen en te beheersen.
- ✔ Bovendien moeten aquacultuurproducenten zorgen voor een humane behandeling van de kweekdieren gedurende de hele productiecycclus en tijdens het slachten en vervoeren.
- ✔ Diergeneesmiddelen moeten worden voorgeschreven door een dierenarts. Bovendien zijn alleen in de EU toegelaten diergeneesmiddelen toegestaan, met inachtneming van de voorgeschreven wachttijden en residulimieten. Aquacultuurproducenten moeten alle diergeneesmiddelen die ze gebruiken registreren en een kopie van het diergeneeskundig voorschrift (recept) bewaren.

De belangrijkste verantwoordelijkheid voor de toepassing van deze regels en voor het beheer van aquacultuuractiviteiten ligt bij de verschillende overheidsinstanties in de EU-lidstaten. De Europese Commissie werkt nauw samen met deskundigen van de lidstaten, met input van de aquacultuursector en andere belanghebbende partijen zoals ngo's. Samen zorgen zij ervoor dat de aquacultuursector kan groeien op een manier die voordelen oplevert voor producenten, gemeenschappen en consumenten, en tegelijk de natuurlijke omgeving, waarvan zij afhankelijk is, in stand houdt. Deze samenwerking is gebaseerd op strategische richtsnoeren van de Europese Commissie en op nationale strategische plannen voor de sector.

De Europese Green Deal is de nieuwe groeiagenda van de EU. Het doel is de economie te stimuleren en banen te creëren en tegelijkertijd de groene transitie te versnellen. In dit verband is het belangrijker dan ooit om ervoor te zorgen dat de aquacultuur in de EU groeit op een manier die ook bijdraagt aan het bereiken van belangrijke doelstellingen, zoals het verminderen van de CO₂-emissies, de overgang naar duurzamere voedselsystemen, het omkeren van het verlies aan biodiversiteit, het verminderen van vervuiling en het scheppen van banen in kust- en plattelandsgemeenschappen.

Daarom heeft de Europese Commissie in 2021 nieuwe strategische richtsnoeren vastgesteld voor de ontwikkeling van deze sector in de EU. Deze richtsnoeren effenen de weg voor de aquacultuur van de EU om uit te groeien tot een nog concurrerendere en veerkrachtigere sector, en om tegen 2030 een wereldwijde referentie

voor duurzaamheid te zijn. De EU-lidstaten, de aquacultuursector en andere belanghebbende groepen en burgers zijn door de Commissie betrokken bij de opstelling van deze richtsnoeren.

De strategische richtsnoeren hebben betrekking op alle kwesties die relevant zijn voor de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de EU, en bevatten concrete aanbevelingen aan de Commissie, de lidstaten, de aquacultuurproducenten en andere relevante actoren zoals ngo's. Deze aanbevelingen zijn gericht op de ontwikkeling van leidraden en goede praktijken met betrekking tot verschillende aspecten van aquacultuuractiviteiten.

Het behalen van de doelstellingen van de strategische richtsnoeren **hangt af van ons allemaal**: de EU en de lidstaten, de aquacultuurproducenten, de ngo's, de investeerders, de verwerkers, de detailhandel en de consumenten.

© BIM

DE NIEUWE RICHTSNOEREN ZIJN ONDER MEER GERICHT OP:

- ✓ het vergemakkelijken van de toegang tot ruimte en water, zodat de aquacultuur in de EU kan blijven groeien;
- ✓ het verminderen van de administratieve lasten voor het verkrijgen van een vergunning voor nieuwe aquacultuurbedrijven;
- ✓ het verder beperken van de impact van aquacultuur, alsmede het bevorderen van de soorten aquacultuur die het gunstigst zijn voor het milieu en het klimaat;
- ✓ het verbeteren van de maatregelen op het gebied van diergezondheid en dierenwelzijn;
- ✓ het scheppen van de voorwaarden die ervoor zorgen dat de aquacultuur zich aanpast aan de klimaatverandering en bijdraagt tot de beperking van de gevolgen van de klimaatverandering;
- ✓ het verstrekken van meer en betere informatie aan consumenten en burgers over aquacultuur in de EU;
- ✓ het bevorderen van onderzoek en innovatie en van de ontwikkeling van relevante vaardigheden;
- ✓ het bevorderen van de diversificatie van de productie om het aanbod van aquacultuurproducten te vergroten, met name dat van nieuwe, veelbelovende soorten in de EU, zoals algen of ongewervelde zeedieren (met inbegrip van weekdieren of andere ongewervelden zoals zee-egels of zeekomkommers).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2022 © Europese Unie, 2022

Hergebruik is toegestaan, mits de bron correct wordt aangegeven en eventuele wijzigingen worden vermeld (licentie onder Attribution 4.0 International van Creative Commons). Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die geen eigendom zijn van de EU, kan het nodig zijn de rechthebbenden rechtstreeks om toestemming te vragen.